

LEŚNICTWO I GOSPODARKA DREWNIEM W 1981 R. W STATYSTYCE

Przed kilkoma tygodniami do bibliotek i na półki księgarski trafiło nowe opracowanie GUS z cyklu Statystyka Polski zatytułowane Rocznik Statystyczny Leśnictwa i Gospodarki Drewnem w 1981¹⁾. Zawiera ono informacje statystyczne ujęte retrospektywnie, charakteryzujące stan leśnictwa i gospodarki drewnem w okresie lat 1960—1980. W porównaniu do wydawanych w uprzednich latach Roczników obecne opracowanie jest rozszerzone o dane dotyczące potencjalnych możliwości siedlisk leśnych i strukturę drzewostanów w lasach nie stanowiących własności państwa oraz o relacje między faktycznym pozyskaniem, a etatami cięć. Zamiast recenzji zamieszczam informację z „Chłopskiej Drogi” (nr z 28 lutego 1982) omawiającą ważniejsze dane z Rocznika.

(...) Z prezentowanych w publikacji danych wynika, że w latach 1960—1980 nastąpił wzrost powierzchni leśnej o 938,3 tys. ha, tj. o 12,2 proc., w wyniku czego lesistość Polski w końcu 1980 r. wynosiła 27,6 proc. (...) Rozmieszczenie lasów na terenie kraju jest przy tym bardzo nierównomierne, co ujemnie odbija się na spełnianiu przez nie dodatkowej roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego. Lesistość poszczególnych województw waha się od 11,7 proc. w województwie płockim, do 48,3 proc. w województwie zielonogórskim. Lesistością najniższą — poniżej 15 proc. — charakteryzują się województwa: konińskie, miejskie łódzkie, płockie i skiernewickie.

Lasy polskie charakteryzują się dużym udziałem drzewostanów młodych i znacznym zniekształceniem ich składu gatunkowego.

Prawie połowę powierzchni zalesionej zajmują uprawy, młodniki i drągowiny w wieku do 40 lat. Powierzchnia drzewostanów w wieku ponad 80 lat według stanu w dniu 1.I.1978 r. wynosiła w przedsiębiorstwach lasów państwowych zaledwie 15,3 proc. powierzchni leśnej (...) Przeciętny zapas drewna (grubizny) znajdujący się na 1 ha powierzchni zalesionej wynosi: w przedsiębiorstwach lasów państwowych — 155 m³, co stanowi ok. 74 proc. możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych, a w lasach niepaństwowych — 91 m³ (ok. 61 proc. możliwości produkcyjnych).

Sytuacja, w jakiej znajdują się obecnie lasy Polski, jest groźna. Drzewostany są poważnie osłabione m. in. w wyniku szkodliwego oddziaływania przemysłowych zanieczyszczeń atmosfery, zakłóceń stosunków wodnych spowodowanych wylesieniami i eksploatacją kopalin jak również w wyniku zaniedbań gospodarczych (wykonywanie czyszczeń i trzebieży w niedostatecznym rozmiarze, pozostawianie zapasów drewna w lesie na okres lata itd.) (...) Przeciętne zatrudnienie w leśnictwie uspołecznionym wyniosło w 1980 r. 144,4 tys., tj. było o 18,8 proc. niższe niż w 1970 r. W ostatnim dziesięcioleciu odeszło z pracy w leśnictwie ok. 33 tys. robotników. Płace w leśnictwie należą do najniższych. W 1980 r. przeciętna płaca miesięczna netto w leśnictwie uspołecznionym wynosiła 4824 zł, podczas gdy w gospodarce uspołecznionej ogółem — 5789 zł, w przemyśle — 6181 zł, a w rolnictwie — 5993 zł. W latach 1960—1980 roczny rozmiar pozyskiwanego drewna (grubizny) w kraju wahał się w granicach od 15,9 mln m³ do 22,1 mln m³. W 1980 r. pozyskanie grubizny wynosiło 20,8 mln m³ i było wyższe w stosunku do 1960 r. o 31,0 proc. Etat cięć, tj.

¹⁾ Warszawa 1981 GUS 189 s. il., tab. seria: Roczniki branżowe. Cena 100 zł.

rozmiar rocznego użytkowania drewna — określony zgodnie z możliwościami produkcyjnymi drzewostanów — był w przedsiębiorstwach lasów państwowych w omawianym okresie poważnie przekraczany. Z porównania wskaźników efektywności i nakładów w leśnictwie i w innych działach gospodarki narodowej wynika, że istnieje dysproporcja pomiędzy wartością użytków pobieranych z lasu (nawet bez uwzględniania wartości ochronnych i społecznych funkcji lasu) a nakładami na gospodarke leśną. Nakłady inwestycyjne w leśnictwie uspołecznionym stanowiły w 1980 roku 19,1 proc. wartości produkcji czystej. Analogiczny wskaźnik dla gospodarki uspołecznionej ogółem wynosił 35,3 proc. (...)

Część danych zamieszczonych w Roczniku uległa już deaktualizacji, dotyczy to przede wszystkim informacji o płacach w leśnictwie zatrudnieniu i rozmiarze pozyskania drewna. Myślę, że te dane znajdą się we właściwym ujęciu dopiero w nowym wydaniu statystyki leśnictwa w przyszłym roku.